

"Элдик Банк" ААКнын коррупцияга каршы саясаты

(**"Элдик Банк" ААК Директорлор кеңешинин 2025-жылдын 11-августундагы № 43/2 чечиминин редакциясында**)

Мазмуну

1. Жалпы жоболор.....	1
2. Саясатта колдонулган атоолор.....	2
3. Саясатты колдонуу чөйрөсү.....	3
4. Саясаттын Негиздери.....	3
5. Коррупциялык аракеттер.....	4
6. Кызыкчылыктардын кагылышы.....	5
7. Коррупцияга каршы аракеттенүү иш-чаралары.....	5
8. Ишкердик белектер жана ишкердик меймандостуктун белгилери.....	7
9. Коррупцияга каршы аракеттенүү чөйрөсүндө контролдоо-көзөмөлдөө функцияларын жүзөгө ашыруучу мамлекеттик органдар менен өз ара аракеттенүү, укук коргоо органдарына көмөк көрсөтүү.....	7
10. Коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы башкаруунун түзүмү.....	8
11. Саясатты сактоо жана бузуулардагы жоопкерчиликтер.....	9
12. Бузууларды маалымдоо.....	10
13. Корутунду жоболор.....	10
14. Тиркеме №1.....	11
15. Тиркеме №2.....	12

1. Жалпы жоболор

- 1.1. "Элдик Банк" ААКнын коррупцияга каршы саясаты (мындан ары – саясат) банктык коррупциялык тобокелдиктерге жана тартип бузууларга дуушар болушун минималдаштыруу үчүн "Элдик Банк" ААКда (мындан ары – Банк) кабыл алынган негизги принциптерди жана талаптарды аныктаган, ошондой эле банктын ички жол-жоболорунун Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы мыйзам ченемдерине ылайык келишин камсыз кылган негиз салуучу ички документ болуп саналат.
- 1.2. Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарынын иштелип чыккан Саясат талаптарын эске алуу менен, Кыргыз Республикасы түзгөн эл аралык келишимдерге жана Банкка карата колдонулуучу башка ченемдик укуктук актыларга каршы келбейт. Саясатты иштеп чыгуудагы коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы алдыңкы эл аралык тажрыйбалар да эске алынган.
- 1.3. Саясаттын Максаттары:
 - 1) коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, анын ичинде "коррупцияга каршы аракеттенүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын банктын ыйгарым укуктарынын чегинде жүзөгө ашырууга көмөктөшүү;
 - 2) банктын ишкердик этиканын жогорку стандарттарына берилгендигин камсыз кылуу, коррупцияга каршы корпоративдик аң-сезимди калыптандыруу;
 - 3) банктын кызматкерлеринде жана банктын башка кызыккан тараптарында банктын коррупцияга каршы аракеттенүү ыкмаларын бирдей түшүнүүнү калыптандыруу;

- 4) коррупцияга каршы күрөшүүгө багытталган натыйжалуу механизмдерди, жол-жоболорду, контролдук жана башка иш-чараларды түзүү банкты жана банк кызматкерлерин коррупцияга тартуу тобокелдиктерин минималдаштыруу;
 - 5) коррупциялык аракеттерге жана саясат бузууларга жоопкерчилик чараларын көрүү.
- 1.4. Банктын кызыкдар тараптарына коррупцияга каршы аракеттенүүгө колдонулган ыкмалар жөнүндө саясат маалымдоолор банктын расмий сайтында жайгаштырылат.
 - 1.5. Банк, Банктын кызматкерлери жана башка кызыктар тараптар саясатты ишке ашыруудагы кемчиликтерди эркин көрсөтүп, ошондой эле саясатты өркүндөтүү боюнча сунуштарды киргизе ала турган шарттарды камсыз кылат.

2. Саясатта колдонулган атоолор

- 2.1. **Банк** - “Элдик Банк” АКК
- 2.2. **Формалдуулукту жөнөкөйлөтүү төлөмдөр** -Адаттагы административдик формалдуулуктарды аткарууну жеңилдетүү же тездетүү максатында кызмат адамдарына же мамлекеттик органдарга алардын наркына карабастан төлөнүүчү анча чоң эмес акчалай суммалар же башка пайдалар.
- 2.3. **Ыйгарым укуктардан кыянаттык менен пайдалануу**-эгерде атайылап же байкабастыктан олуттуу зыян келтирсе, банкта башкаруу функцияларын аткарган адам тарабынан өзүнүн ыйгарым укуктарын Банктын мыйзамдуу таламдарына каршы жана өзү же башка адамдар үчүн пайда же болбосо артыкчылык алуу, же болбосо башка адамдарга зыян келтирүү максатында пайдаланышы.
- 2.4. **Коммерциялык паралап сатып алуу**-банкта башкаруу милдетти аткарган адамга акчаны, баалуу кагаздарды, башка мүлктү мыйзамсыз берүү, ага тете эле берүүчүнүн кызыкчылыгында аракеттерди (аракетсиздикти) жасагандыгы үчүн ага мүлктүк мүнөздөгү мыйзамсыз кызмат көрсөтүү. Банкта башкаруучулук милдетти аткарган адам тарабынан акчаны, баалуу кагаздарды, башка мүлктү мыйзамсыз алуу, ага тете эле берүүчүнүн кызыкчылыгында аракеттерди (аракетсиздикти) жасагандыгы үчүн мүлктүк мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөрдү мыйзамсыз пайдалануу.
- 2.5. **Контрагент**-банк менен кандайдыр бир келишимдик мамилелерге кирген кайсы болбосун юридикалык жак же банк менен эмгек келишимдеринен тышкары кандайдыр бир келишимдик мамилелерге кирген кайсы болбосун жеке жак.
- 2.6. **Кызыкчылыктардын кагылышуусу**-банктын кызмат адамдарынын жана (же) анын кызматкерлеринин жеке кызыкчылыгы менен алардын өз кызматтык ыйгарым укуктарын же банктын жана (же) анын кызматкерлеринин жана (же) кардарларынын мүлктүк жана башка кызыкчылыктарын талаптагыдай аткарышынын ортосунда карама-каршылык келип чыккан, бул банк жана (же) анын кардарлары үчүн жагымсыз кесепеттер тобокелдигинин келип чыгышына алып келиши мүмкүн болгон жагдай.
- 2.7. **Чыр – чатакка чейинки кырдаал**-Банктын кызматкерлери өз ишин жүзөгө ашырууда, эмгектик милдеттерин аткарууда жеке кызыкчылыгы пайда болуп, ал кызыкчылыктардын кагылышына алып келиши мүмкүн болгон жагдай.
- 2.8. **Коррупциялык укук бузуу**-коррупциянын белгилери бар коомдук коркунучтуу, күнөөлүү жана жазалануучу жоосун (аракет же аракетсиздик), ал үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тартиптик, жазык, жарандык-укуктук же администрациялык жоопкерчилик белгиленген.
- 2.9. **Коррупция**-бийлик ыйгарым укуктарына ээ болгон бир же бир нече кызмат адамдарынын материалдык, ар кандай башка жыргалчылыктарды жана артыкчылыктарды мыйзамсыз алуу максатында айрым адамдар же топтор менен укукка каршы туруктуу байланышын түзүүдө, ошондой эле алар тарабынан бул жыргалчылыктарды жана артыкчылыктарды коомдун же мамлекеттин кызыкчылыктарына коркунуч туудурган жеке жана юридикалык жактарга берүүдө

турган атайылап жасалган жосундар. Ошондой эле, ушул саясаттын алкагында Кызмат абалынан кыянаттык менен пайдалануу, банктын кызмат адамы тарабынан пара берүү/алуу, же болбосо банктын кызмат адамдары тарабынан акча (акча каражаттары), баалуулуктар, башка мүлк же мүлктүк мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөр, өзү үчүн башка мүлктүк укуктар түрүндө пайда алуу максатында банктын мыйзамдуу кызыкчылыктарына каршы өзүнүн кызмат абалын башкача мыйзамсыз пайдалануу, ошондой эле бул жеңилдиктерди үчүнчү жактарга берүү, же болбосо мындай пайданы банктын кызмат адамдарына башка жактар тарабынан мыйзамсыз берүү, банктын кызыкчылыктарына коркунуч туудурат. Ошондой эле, ушул саясаттын алкагында банкка карата укукка каршы аракеттер деп Банк кызматкерлеринин банкта ээлеген кызмат ордуна карабастан, банкта кызмат абалын пайдаланууга байланыштуу белгилүү бир аракеттерди (аракетсиздикти) аткаргандыгы үчүн материалдык сыйакыны же башка мүлктүк пайданы мыйзамсыз алгандыгы түшүнүлөт.

- 2.10. **Жеке пайда**-банк кызматкеринин, анын жакын туугандарынын (ата-энеси, жубайы, балдары, асырап алуучулар, асырап алынгандар, ата-энеси бир жана ата-энеси башка ага-инилер жана эже-синдилер, чоң аталар, чоң энелер, неберелер) кызмат боюнча жогорулоодон жана Ага алкыш жарыялоодон тышкары, материалдык эмес баалуулуктарды жана башка материалдык эмес артыкчылыктарды алууга кызыкчылыгы.
- 2.11. **Материалдык пайда**-Кыргыз Республикасынын Салык кодексине ылайык киреше катары баалоого жана аныктоого мүмкүн болгон акчалай жана/же накта формадагы экономикалык пайда.
- 2.12. **Паракорлук боюнча ортомчулук** – пара берүүчүнүн же пара алуучунун тапшырмасы боюнча параны өткөрүп берүү боюнча аракеттерди жасоо же Пара алуучуга жана (же) пара алуу/берүү жөнүндө алардын ортосундагы макулдашууга жетишүүдө же ишке ашырууда башкача көмөк көрсөтүү же өзүнүн кызматтык ыйгарым укуктарын пайдалануу менен паракорчулукка ортомчулук кылуу, ири өлчөмдө, же өзгөчө ири өлчөмдө пара берүүдө же алууда.

3.Саясатты колдонуу чөйрөсү

- 3.1. Саясат ээлеген кызматына жана банктагы иш стажына карабастан, банктын бардык кызматкерлерине жайылтылат.
- 3.2. Банк, банктын туунду уюмдарынын саясаттын принциптерин жана талаптарын сактоосун, айрыкча банктын туунду уюмдарынын ушул сыяктуу ички документтерди бекитүүсүн көздөйт.
- 3.3. Банк Банктын контрагенттеринин саясатта белгиленген принциптерди жана талаптарды сактоого умтулуусун кубаттайт.
- 3.4. Саясаттын принциптери жана талаптары банктын контрагенттерине, анын ичинде берүүчүлөргө, агенттерге, консультанттарга, өкүлдөргө жана башка жактарга тиешелүү милдеттер алар менен түзүлгөн келишимде бекитилген же болбосо колдонуудагы коррупцияга каршы мыйзамдардан түздөн-түз келип чыккан учурларда таркатылат.

4.Саясаттын Негиздери

- 4.1.Банк тарабынан коррупциянын ар кандай формада жана көрүнүштө кабыл алынбашы (коррупцияга нөлдүк сабырдуулук принциби).
- 4.2.Банктын ишинин Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына жана коррупцияга каршы аракеттенүү жагында жалпы кабыл алынган ченемдерге ылайык келиши.
- 4.3.Банктын кызматкерлери кызматтык милдеттерин аткарууга байланыштуу алар тарабынан коррупциялык тартип бузуулар орун алган шартта, ээлеген кызматына жана иш стажына карабастан жоопкерчиликтин шексиздигине.

- 4.4. Коррупцияга жол бербөө маданиятын калыптандырууда Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн, Башкарманын мүчөлөрүнүн, түзүмдүк бөлүмдөрдүн башчыларынын жана филиалдардын директорлорунун жеке мисалы.
- 4.5. Банк ишинин алкагында пайда болушу же банк ишине таасир этиши мүмкүн болгон коррупциялык тобокелдиктерди такай аныктоо жана аларга баа берүү.
- 4.6. Банк кызматкерлердин саясатты, коррупцияга каршы стандарттарды жана жол-жоболорду ишке ашырууга тартылуусу.
- 4.7. Коррупцияга каршы аракеттенүү жаатында Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын потенциалдуу бузуулар жөнүндө же коррупция фактылары жөнүндө жоопкерчилик менен билдирген адамдарды, анын ичинде банктын кызматкерлерин куугунтуктоого жана жазалоого жол берилбестиги.
- 4.8. Банк кызматкерлери тарабынан коррупциянын жана кызмат абалынан кыянат пайдалануунун аныкталган бардык учурларын талаптагыдай иликтөө.
- 4.9. Бизнес жүргүзүүнүн ачыктыгы: өнөктөштөргө, контрагенттерге жана коомчулукка банкта кабыл алынган бизнес жүргүзүүнүн коррупцияга каршы стандарттары жөнүндө маалымдоо.

5. Коррупциялык аракеттер

- 5.1. Коррупцияга каршы аракеттенүү жаатында Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузган бардык аракеттер, анын ичинде администрациялык жана башка жол-жоболорду жөнөкөйлөтүүнү, банкка жана анын кызматкерлерине карата же болбосо банктын атынан же анын кызыкчылыгында мамлекеттик органдарга жана алардын кызматкерлерине, Банктын кардарларына, банктын контрагенттерине, ошондой эле башка юридикалык жактарга, алардын кызматкерлерине жана өкүлдөрүнө карата администрациялык жана башка жол-жоболорду жөнөкөйлөтүүнү, Атаандаштык жана башка артыкчылыктарды камсыз кылууну кошо алганда, максатына карабастан паракорчулук жана коммерциялык сатып алуулар коррупциялык аракеттерге кирет.
- 5.2. Ушул саясаттын 5.1-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттер түздөн-түз же кыйыр түрдө, жеке өзү же үчүнчү жактардын ортомчулугу аркылуу ар кандай формада, анын ичинде акча каражаттарын, баалуулуктарын, башка мүлктү же мүлктүк мүнөздөгү кызматтарды алуу/берүү, башка мүлктүк укуктар формасында жасалганда коррупциялык аракеттер катары квалификацияланат.
- 5.3. Банктын кызматкерлерине кандай болбосун коррупциялык аракеттерди, анын ичинде тике же кыйыр түрдө жеке өзү же үчүнчү жактардын ортомчулугу аркылуу кандай формада болбосун, анын ичинде акча каражаттары, баалуулуктары, кызмат көрсөтүүлөрдү же башка пайда формасында администрациялык, бюрократиялык жана башка формалдуулуктарды жөнөкөйлөтүү үчүн пара сунуш кылууга, берүүгө, убада кылууга, суратууга жана алууга, кандайдыр бир жактарга жана кандайдыр бир жактардан, анын ичинде мамлекеттик органдардан жана алардын кызматкерлеринен, банктын кардарларынан, банктын контрагенттеринен ар кандай коррупциялык аракеттерди жасоого тыюу салынат.
- 5.4. Банктын кызматкерлерине кызматтык милдеттерине байланыштуу аракеттерди жасоо же андан баш тартуу максатында кайсы болбосун адамдан опузалап талап кылууга же укукка жатпаган пайданы кабыл алууга тыюу салынат.
- 5.5. Банктын кызматкерлери мындай баш тартууну эки ача чечмелөөгө жол бербестен, ар кандай түрдөгү мыйзамсыз сыйлоодон баш тартууга милдеттүү. Мындай мыйзамсыз дем берүүнүн кандай болбосун сунушу же аракети Банктын кызматкери тарабынан өзүнүн түздөн-түз жетекчисине дароо билдирилүүгө тийиш.
- 5.6. Банктын кызматкерлери кайсы болбосун адамды коррупциялык аракеттерди жасоого, анын ичинде зомбулук көрсөтүү же коркутуу жолу менен мажбурлоодон карманууга милдеттүү.

- 5.7.Банктын кызматкерлери өздөрүнүн жана/же банктын кызыкчылыгында коррупциялык жана башка укук бузууларды жасоого же жасоого катышууга даярдыгы катары айланадагылар тарабынан чечмелениши мүмкүн болгон жүрүм-турумдан карманууга милдеттүү.
- 5.8.Агенттерди, консультанттарды же башка үчүнчү жактарды Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы мыйзамдарынын ченемдерине каршы келген же банктын ишкердик аброю, ошондой эле анын кызматкерлеринин кызматтык милдеттерин аткаруу учурундагы ишкердик аброю үчүн тобокелдиктерди жараткан кандайдыр бир төлөмдөрдү же аракеттерди Банк жүзөгө ашыруу үчүн тартпайт.

6. Кызыкчылыктардын кагылышысы

- 6.1.Банк коррупцияга каршы аракеттенүү, ошондой эле репутациялык тобокелдиктерди минималдаштыруу максатында кызыкчылыктардын кагылышын башкарууда төмөнкү принциптерди жетекчиликке алат:
- 1) кызыкчылыктардын реалдуу же потенциалдуу кагылышуусу жөнүндө маалыматтарды ачыкка чыгаруунун милдеттүүлүгү;
 - 2) кызыкчылыктардын ар бир кагылышуусун аныктоодо репутациялык тобокелдиктерди жекече кароо жана баалоо жана аны жөнгө салуу;
 - 3) кызыкчылыктардын кагылышуусу жөнүндө маалыматтарды ачуу процессинин жана аны жөнгө салуу процессинин купуялуулугу;
 - 4) кызыкчылыктардын кагылышын жөнгө салууда банктын жана кызматкерлердин таламдарынын балансын сактоо;
 - 5) кызыкчылыктардын кагылышуусу жөнүндө билдирүүгө байланыштуу кызматкерди куугунтуктоодон коргоо.
- 6.2. Банк кызыкчылыктардын кагылышын аныктоо жана жөнгө салуу максатында Банктын кызматкерлери үчүн төмөнкү талаптарды белгилейт:
- ишкердик маселелер боюнча чечимдерди кабыл алууда жана өзүнүн эмгек милдеттерин аткарууда банктын таламдарына таянууга тийиши;
 - кызыкчылыктардын кагылышуусуна алып келиши мүмкүн болгон жагдайлардан качуу;
 - кызыкчылыктардын пайда болгон (реалдуу) же потенциалдуу кагылышуусун ачууга, анын ичинде кызыкчылыктардын кагылышуусу келип чыккандыгы жөнүндө билдирүүгө;
 - пайда болгон кызыкчылыктардын кагылышын жөнгө салууга көмөк көрсөтүүгө.
- 6.3.Банк кызыкчылыктардын кагылышуусу, аффилирленгендиги жана башка кыянаттык менен пайдалануулары аныкталган жактар менен келишим түзүүгө тыюу салууну белгилейт.
- 6.4.Банк банктын контрагенттеринин кызыкчылыктарынын кагылышына алып келиши мүмкүн болгон бардык аракеттерден карманууга умтулат.
- 6.5.Кызыкчылыктардын кагылышын тескөө тартиби банктын өзүнчө ички ченемдик документт менен аныкталат.

7. Коррупцияга каршы аракеттенүү иш-чаралары

- 7.1. Коррупциянын алдын алуу жана ага каршы аракеттенүү боюнча чаралар:
- 1) ак ниет ишти камсыз кылууга багытталган стандарттарды жана жол-жоболорду иштеп чыгуу жана практикага киргизүү;
 - 2) банкта кызматкерлердин жүрүм-турумунун коррупцияга каршы стандарттарын, банктын моралдык-этикалык ченемдерин жана корпоративдик маданиятын киргизүүнү камсыз кылган банк кызматкерлеринин корпоративдик Этика кодексинин жоболорун сактоо;

- 3) банк ишинин тиешелүү чөйрөлөрүндө кызыкчылыктардын кагылышын алдын алуу жана жөнгө салуу боюнча Банктын ички ченемдик документтеринин талаптарын сактоо;
 - 4) коррупцияга каршы саясат чараларын ишке ашырууну баалоо анкетасын колдонуу менен банк кызматкерлерин сурамжылоо (тиркеме 1);
 - 5) финансылык жана регулятивдик банктык отчеттуулукту түзүүдө жасалма документтердин пайдаланылышына жол бербөө;
 - 6) банктын түзүмдүк жана аймактык бөлүмдөрүнө ички аудит жүргүзүү, ошондой эле банктын көз карандысыз тышкы аудитин жүргүзүү;
 - 7) өкүлчүлүктүн чыгымдарын контролдоо, тендерлерди жана сатып алууларды контролдоо.
- 7.2. Ушул саясаттын ченемдеринин сакталышын текшерүү Ички аудит департаменти жана ички контролдук бөлүмү тарабынан жүзөгө ашырылат. (2025-жылдын 11-августундагы № 43/2 ДК чечиминин редакциясында)
- 7.3. Банк кылмыштуу кирешелерди легализациялоого каршы аракеттенүү боюнча иш-чараларды өткөрүүдө.
- 7.4. Банк банктын коррупциялык аракеттерге тартуу тобокелдиктерин минималдаштыруу жана бөгөт коюу максатында мыйзам бузуулардын алдын алуу жана/же аларды аныктоо үчүн банктын контрагенттерин текшерүүгө багытталган чараларды көрөт.
- 7.5. Банктын кызматкерлери контрагенттин ишкердик аброюна карата кандайдыр бир шектенүүлөр келип чыккан учурда өзүнүн түздөн-түз жетекчиси жана банктын профилдик бөлүмдөрү менен кеңешүүгө милдеттүү.
- 7.6. Банк, банк менен контрагенттердин ортосундагы коррупциялык аракеттерге же кызыкчылыктардын кагылышына жол бербөө максатында, кызматтык ыйгарым укуктарын кыянаттык менен пайдалануу же ресурстарга жетүү мүмкүндүгүн болтурбоого багытталган ар кандай чараларды жана механизмдерди камтыган шарттарды жана эскертмелерди банктын контрагенттери менен келишимдерге киргизүүгө умтулат.
- 7.7. Банк бурмалоого, фальсификациялоого, атайылап жалган маалыматтарды бухгалтердик эсепке, башкаруучулук же салыктык эсепке киргизүүгө, анын ичинде коррупциялык төлөмдөрдү жашырууга тыюу салат жана мындай тажрыйбаларды алдамчылык катары баалайт.
- 7.8. Финансылык (бухгалтердик) отчеттуулуктун ишенимдүүлүгүн жана тактыгын камсыз кылуу, Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын жана ички ченемдик актыларынын талаптарына ылайык келүүсүн камсыз кылуу, коррупциялык укук бузуулардын алдын алуу жана аныктоо максатында банк төмөнкү аракеттерге жол бербөө үчүн банктык операцияларга жана кызмат көрсөтүүлөргө, чарбалык операцияларга ички контролдукту, финансылык контролдукту жүзөгө ашырат:
- расмий эмес (кош) отчеттуулукту түзүү;
 - баштапкы эсепке алуу документтеринин жоктугу;
 - эсепке алынбаган же туура эмес эсепке алынган операцияларды жүргүзүү;
 - болбогон чыгымдардын эсебин жүргүзүү;
 - объектиси туура эмес идентификацияланган милдеттенмелерди чагылдыруу;
 - жасалма документтерди колдонуу;
 - документтерди атайылап жок кылуу жана мыйзамдарда каралган мөөнөттөрдөн мурда отчет берүү.
- 7.9. Банк банктын бардык кызматкерлеринин саясат менен таанышуусун камсыз кылат, ошондой эле алардын саясатты сактоо боюнча жеке милдеттенмесине кол коюусун камсыз кылат.

- 7.10. Банк банктын коррупцияга каршы саясат маселелери жана Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы мыйзамдары боюнча алардын кабардар болуусун жогорулатуу максатында кызматкерлерди системалуу окутууну жүзөгө ашырат.
- 7.11. Банк саясий жана диний бейтараптуулукту сактайт, саясий партияларды, уюмдарды жана кыймылдарды каржылоодон, анын ичинде коммерциялык артыкчылыктарды же жеңилдиктерди алуу максатында карманат. Банк кызматкерлерине банктын атынан саясий же диний кайрымдуулук алууга тыюу салынат.
- 7.12. Банк кандайдыр бир мыйзамсыз Коммерциялык артыкчылыктарды же преференцияларды алуу максатында кайрымдуулук жана демөөрчүлүк иш-аракеттерди каржылабайт жана кандай болбосун башка ыкма менен катышпайт.

8. Ишкердик белектер жана ишкердик меймандостуктун белгилери

- 8.1. Банк ишкердик белектерди алмашууну жана ишкердик меймандостукка кеткен чыгымдарды кошо алганда, өкүлчүлүк чыгашаларды жүзөгө ашырууну бизнес жүргүзүүнүн зарыл бөлүгү жана жалпы кабыл алынган ишкердик практика катары тааныйт.
- 8.2. Банктын кызматкерлери Банктын атынан башка адамдарга бере турган же банкта иштеген ишине байланыштуу башка адамдардан ала турган белектер төмөнкү критерийлерге ылайык келүүгө тийиш:
- 1) банктын ишинин максаттары менен түздөн-түз байланышта болууга.
 - 2) акыл-эстүү негизге, ыңгайлуу болууга жана ашкере байлыктын предмети болуп саналбоого;
 3. аракеттери (аракетсиздиги), укуктарды бергендиги, кызмат көрсөткөндүгү, макулдашуусу, уруксат берүү жөнүндө белгилүү бир чечим кабыл алгандыгы же алуучуга башка мыйзамсыз же этикага жатпаган максатта таасир этүүгө аракет кылгандыгы үчүн жашыруун сыйлык болуп саналбоого;
 - 4) саясаттын принциптерине жана талаптарына, банктын башка ички документтерине жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын ченемдерине каршы келбөөгө.
- 8.3. Банктын атынан же банктын кызматкеринин атынан үчүнчү жактарга накталай же накталай эмес формада кандай болбосун валютада акча каражаттары түрүндө белектерге, баалуу кагаздарга, баалуу металлдарга, асыл таштарга, ошондой эле пайда жана кызмат көрсөтүүлөргө, анын ичинде оюн-зоокторго акы төлөөгө, транспорттук чыгымдарга, кредиттерге, арзандатууларга жана башка пайдаларга жол берилбейт.
- 8.4. Банктын кардарларына жана контрагенттерине, мамлекеттик органдардын өкүлдөрүнө банктын атайын азем белектерин берүүгө жол берилет.
- 8.5. Банктын кызматкерлерине банкка карата текшерүүлөрдү же контролдук-көзөмөлдүк функцияларды жүзөгө ашырган жактарга алардын наркына карабастан кандай болбосун белектерди сунуштоого жана берүүгө тыюу салынат.
- 8.6. Банктын ишкердик меймандостук жаатындагы аракеттери, анын алдында ар кандай өкүлчүлүк иш-чаралар түшүнүлөт, иш-чаранын чакырылган катышуучусу тарабынан кандайдыр бир утурлама милдеттенмелердин пайда болушуна алып келбөөгө же анын ишкердик ой-пикирлеринин жана чечимдеринин объективдүүлүгүнө таасир этүүгө тийиш эмес.
- 8.7. Уюштуруучу, ошондой эле чакырылган тараптын ролунда иш алып барган банктын кызматкерлерине, эгерде алар мыйзамсыз болсо, пара же коммерциялык сатып алуу катары кабылданса же коомдук моралды жана адеп-ахлакты кемсинтсе, өкүлчүлүк иш-чараларына катышууга тыюу салынат.
- 8.8. Эгерде банктын кызматкерлерине кызматтык милдеттерин аткаруу учурунда кайсы болбосун адамдар тарабынан объективдүү кымбат белектер же кең пейил меймандостук

сунуш кылынса, Банктын кызматкерлери бул тууралуу өзүнүн түздөн-түз жетекчисине маалымдоого милдеттүү.

8.9. Банктын кызматкерлерине семинарлар, тегерек столдор, конференциялар жана ушул сыяктуу расмий иш-чараларга банктын контрагенттеринин жана мамлекеттик органдардын чакырууларын чакырууга же кабыл алууга уруксат берилет.

9. Контролдоо-көзөмөлдөө функцияларын жүзөгө ашыруучу мамлекеттик органдар менен өз ара аракеттенүү, коррупцияга каршы аракеттенүү чөйрөсүндө укук коргоо органдарына көмөк көрсөтүү

9.1. Банк келип чыккан жогорку коррупциялык тобокелдиктерден улам, банк кызматкерлеринин мамлекеттик кызматкерлер менен өз ара аракеттенүү маселелерине өзгөчө көңүл бурат.

9.2. Банктын кызматкерлери үчүн мамлекеттик кызматчыга кандай болбосун сунуштан/сыйакыдан баш тартуу милдети белгиленет, аны кабыл алуу мамлекеттик кызматчынын кызыкчылыктардын кагылышуусуна алып келиши мүмкүн.

9.3. Банк банкты юридикалык жоопкерчиликке тартууга жол бербөөгө багытталган чараларды көрөт, анын ичинде юридикалык жоопкерчиликке тартууга тыюу салууну белгилейт:

- банктын атынан жана анын кызыкчылыгында мамлекеттик кызматчыга жана/же башка жактарга акча, баалуу кагаздар, башка мүлктү берүү, сунуш кылуу же убада кылуу, ага мүлктүк мүнөздөгү кызматтарды көрсөтүү, ошол кызматчынын кызыкчылыгында ал ээлеген жобого байланыштуу аракеттерди (аракетсиздикти) жасагандыгы үчүн мүлктүк укуктарды берүү;
- текшерүүчү мамлекеттик кызматчыларга жана/же башка адамдарга ар кандай белектерди берүү сунушу жана аракети;
- Коммерциялык артыкчылыктарды алуу максатында коомдук кызмат адамдары жана алардын жакын туугандары үчүн же алардын кызыкчылыгы үчүн ар кандай чыгымдарды төлөөгө.

9.4. Банк Мамлекеттик кызматчылардын жана/же башка адамдардын кызматтык жүрүм-турумуна карата талаптардын, анын ичинде Банкта контролдук-көзөмөлдүк иш-чараларды жүзөгө ашырууда бузулган фактылары жөнүндө укук коргоо органдарына билдирүү тартибин, ошондой эле алардын аракеттерине сотко чейинки даттануу тартибин белгилейт.

9.5. Укук коргоо органдарына көмөктөшүү банктын коррупцияга каршы жүрүм-турум стандарттарына декларацияланган чыныгы милдеттенмесинин маанилүү көрсөткүчү болуп саналат.

9.6. Банк ачык милдеттенмени өзүнө алат:

- банкка белгилүү болгон коррупциялык жана башка укук бузууларды жасоо учурлары жөнүндө тиешелүү укук коргоо органдарына билдирүүгө;
- эмгектик (кызматтык) милдеттерин аткаруунун жүрүшүндө аларга белгилүү болгон коррупциялык жана башка укук бузууларды даярдоо же жасоо жөнүндө маалыматты укук коргоо органдарына билдирген өз кызматкерлерине карата кандайдыр бир санкциялардан карманууга;
- банк кызматкерлеринин коррупцияга каршы иш-чараларды жүргүзүүдө укук коргоо органдарынын ишине мыйзамсыз кийлигишүүсүнө жол бербөө.

9.7. Банк укук коргоо органдары тарабынан коррупция фактыларын аныктоого жана териштирүүгө көмөк көрсөтөт, коммерциялык, кызматтык жана/же Банктык сыр жөнүндө мыйзамдардын талаптарын эске алуу менен коррупциялык укук бузуулар жөнүндө маалыматтарды камтыган документтерди жана маалыматтарды сактоо жана укук коргоо органдарына өткөрүп берүү боюнча зарыл чараларды көрөт.

10. Коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы башкаруунун түсүмү

10.1.Банктын Директорлор кеңеши:

- коррупцияга каршы саясатты, ошондой эле ага бардык өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду бекитет;
- коррупцияга каршы саясатты киргизүүнүн жана колдонуунун жалпы натыйжаларын контролдойт.

10.2.Банк Башкармасы:

- Банктын Директорлор кеңешинин бекитүүсүнө киргизүүнүн алдында Коррупцияга каршы саясатты, ошондой эле ага киргизилген бардык өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду карайт жана жактырат;
- Антикоррупциялык саясаттын, корпоративдик башкаруунун жана банк кызматкерлеринин корпоративдик этикасынын талаптарын сактоо менен "коррупцияга каршы аракеттенүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын ишке ашырууга көмөк көрсөтөт.
- Банктын Директорлор кеңешине банк ишинин коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы саясаттын принциптерине жана талаптарына, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келишин камсыз кылуу боюнча ишке ашырылып жаткан чаралар жөнүндө маалымдайт.

10.3.Комплаенс контролдоо бөлүмү:

- коррупция тобокелдиктерин минималдаштырууга багытталган жол-жоболордун иштөөсүнө мониторинг жүргүзөт.
- Банктын кызматкерлери жана банктын башка кызыкдар тараптары тарабынан саясаттын бузулушу, коррупциялык укук бузууларга шек келтирүү жөнүндө берилген маалыматтарды карайт.
- коррупцияга каршы аракеттенүү жаатында кызматтык текшерүүлөрдү демилгелейт (зарыл болгон учурда);
- банк кызматкерлерин коррупцияга каршы аракеттенүү жаатында окутууга катышат;
- өзүнүн ыйгарым укуктарынын чегинде башка аракеттерди жүргүзөт.

10.4. Банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилери саясат жоболорунун банктын түздөн-түз баш ийген кызматкерлери тарабынан сакталышына контролдукту жүзөгө ашырат.

10.5.Банктын түзүмдүк бөлүмдөрү түзүмдүк бөлүмдөрдүн ишинин профилдик багыттары менен потенциалдуу байланышкан коррупциялык тобокелдиктерди идентификациялайт, ошондой эле комплаенс контролдоо бөлүмүнө коррупциялык тобокелдиктер жөнүндө маалымат берет.

10.6.Учурдагы коррупцияга каршы системанын натыйжалуулугун мезгил-мезгили менен талдоо ички аудиттин алкагында жүзөгө ашырылат.

10.7.Банктын уюштуруу түзүмү өзгөртүлгөн учурда ушул саясатка тартылган бөлүмдөрдүн функцияларын жаңы уюштуруу структурасына ылайык ошол функциялар өткөрүлүп бериле турган бөлүмдөр аткарышат.

11.Саясатты сактоо жана бузуулардагы жоопкерчиликтер

10.1.Банктын кызматкерлери, ээлеген кызматына карабастан, өздөрүнүн кызматтык милдеттерин аткарууда же банктын атынан өз ишин жүзөгө ашырууда Кыргыз Республикасынын саясатынын жана коррупцияга каршы мыйзамдарынын принциптерин жана талаптарын кыйшаюусуз сактоого тийиш. Банктын кызматкерлери саясаттын принциптерин жана талаптарын сакталышына жеке жоопкерчилик тартышат.

10.2.Банктын ар бир кызматкери саясат менен таанышууга жана ушул саясатка карата 2-тиркемеде белгиленген формага ылайык саясатты ак ниеттүү сактоо милдеттенмесин жазуу жүзүндө тастыктоого милдеттүү.

- 10.3.Банктын кызматкерлерине карата коррупциялык жана башка укук бузуулар үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тартиптик, администрациялык, жазык жоопкерчилигинин чаралары, ошондой эле банктын ички ченемдик документтерине ылайык корпоративдик таасир этүү чаралары колдонулушу мүмкүн.
- 10.4.Эгерде мындай баш тартуунун натыйжасында Банк кошумча материалдык жана материалдык эмес пайда албаса же болбосо ушул саясатты же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузуу менен гана болтурбай коюуга мүмкүн болгон чыгашаларга дуушар болсо да, мыйзамсыз аракеттерди, анын ичинде коррупциялык аракеттерди жасоодон баш тарткан, банктын кызматкерлери кандайдыр бир куугунтукка, кысымга жана санкцияларга, анын ичинде тартиптик жазаларга дуушар болбой тургандыгына кепилдик берет.
- 10.5.Банк коррупциянын ар бир негиздүү шектенүүсү же аныкталган фактысы боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жол берилген алкактарда кызматтык текшерүү жүргүзөт.
- 10.6.Банктын кызматкерлери коррупциянын ар бир негиздүү шектенүүсү же аныкталган фактысы боюнча банктын ыйгарым укуктуу кызматкерлери тарабынан жүргүзүлгөн кызматтык текшерүүлөргө, анын ичинде бузууларга негиз болгон жагдайларды текшерүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды жана документтерди берүүгө көмөк көрсөтүүгө милдеттүү.
- 10.7.Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрү, Башкарманын мүчөлөрү жана жогорку кызмат адамдары банкта коррупцияны четке кагуунун этикалык стандартын түзүү үчүн жоопкерчиликтүү болушат. Бул контекстте Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрү, Башкарма мүчөлөрү жана жогорку кызмат адамдары:
- кызматтык милдеттерин аткаруунун жүрүшүндө өз аракеттери менен банк кызматкерлерине үлгү көрсөтүүгө;
 - банктын ички ченемдик документтеринде регламенттелген алкактарда коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча чараларды жана иш-аракеттерди иштеп чыгууга, ишке ашырууга, мониторинг жүргүзүүдөгү катышууга;
 - банк кызматкерлеринин коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча чаралардын жана аракеттердин натыйжалуулугун жогорулатуу боюнча демилгелерди көрсөтүүсүн колдоо.

12. Бузууларды маалымдоо

- 12.1.Банк банктын кызматкерлерин, кардарларын, контрагенттерин, ошондой эле кайсы болбосун башка кызыкдар тараптарды потенциалдуу саясатты бузуулар, коррупциялык мыйзам бузуулар, банктын кызыкчылыктарына же беделине зыян келтирүүгө шектенүүлөр жөнүндө маалыматты электрондук почта аркылуу берүүгө чакырат risk_compliance@rsk.kg.
- 12.2.Банк саясатынын потенциалдуу бузууларын, коррупциялык мыйзам бузууларды, банктын кызыкчылыктарына же аброюна шек келтирүүлөр жөнүндө ак ниеттүүлүк менен маалымат берилген учурда, Банктын кызматкерлери кандайдыр бир куугунтукка, кысымга жана санкцияларга, анын ичинде тартиптик жазаларга дуушар болбой тургандыгына кепилдик берет.
- 12.3.Кайрылган адамга же банк кызматкерине Банк берилген маалыматын эч кандай каршы колдонулбасын камсыздайт.
- 12.4.Банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилери саясаттын потенциалдуу бузууларын, коррупциялык мыйзам бузууларын, банктын кызыкчылыктарына же аброюна зыян келтирүүчү шектенүүлөр жөнүндө маалыматты берүү укугуна банктын кызматкерлерине тоскоолдук кылгандыгы, ошондой эле банктын кызматкерлерине карата мындай маалыматтын берилишине байланыштуу тартиптик жана башка таасир этүү чараларын колдонгондугу үчүн жеке жоопкерчилик тартышат.

13. Корутунду жоболор

- 13.1.Саясат, ошондой эле ага толуктоолор жана өзгөртүүлөр күчүн жоготту деп таанылтуулар директорлор кеңешинин чечими менен бекитилет.
- 13.2.Саясат анын актуалдуулугу жана Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келбеген коррупцияга каршы аракеттенүү жаатындагы эл аралык тажрыйбаларга ылайыктуулугу жагынан жыл сайын кайра каралып турат.
- 13.3.Эгерде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын өзгөртүүнүн натыйжасында саясаттын айрым пункттары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келсе, анда саясатка тиешелүү өзгөртүүлөр киргизилгенге чейин Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын ченемдери колдонулат.

Тиркеме №1

(2025-жылдын 11-августундагы № 43/2 ДК чечиминин редакциясында)

Антикоррупциялык саясат чараларынын жүзөгө ашырылышына баа берүү анкетасы / Анкета оценки реализации мер Антикоррупционной политики			
№	Суроолор/Вопросы	Баа берүү/Оценка	Комментарийлер/Комментарии
1.1	Сиздин пикириңиз боюнча коррупция түшүнүгүн төмөндөгүлөрдүн кайсынысы жакшыраак мүнөздөйт деп ойлойсуз (бир жоопту танданыз)? 1) Сый акы алуу менен жеке кызыкчылыгы үчүн кызмат абалынан кыйнаттык менен пайдалануу. 2) Банктын, кардарлардын, өнөктөштөрдүн активдерин (акчаларын) уурдоо. 3) Кызматтык милдеттерин сапатын аткаруу. (Баа үчүн уячага жооп номерин жазыңыз) Что по Вашему более точно характеризует понятие коррупции (выберите один ответ)? 1) Злоупотребление служебным положением в личных интересах с получением вознаграждения. 2) Хищение активов (средств) Банка, клиентов, партнеров. 3) Некачественное исполнение должностных обязанностей. (Укажите номер ответа в ячейке для Оценки)		
2.1	Сиздин оюңузча, сиз иштеген бөлүм коюлган тапшырмалардын жана кызматтык милдеттердин мүнөзүнөн улам коррупциялык тобокелге дуушар болушу мүмкүнбү? Как Вы считаете, подвержено ли подразделение, в котором Вы работаете, риску коррупции в связи с характером задач и функциональных обязанностей?		
3.1	Сиздин оюңузча, Банк жана Банктын башка бөлүмдөрү коюлган тапшырмалардын жана кызматтык милдеттердин мүнөзүнөн улам коррупциялык тобокелге дуушар болушу мүмкүнбү? Как Вы считаете, подвержено ли Банк, другие подразделения Банка риску коррупции в связи с характером задач и функциональных обязанностей?		
4.1	Сиз аткарган функциялар/иш-аракеттер Банктын ИЧД менен женге салынганбы? Выполняемые Вами функции/действия регламентированы ВНД Банка?		
5.1	Сизге жүктөлгөн милдеттер тиешелүү буйрук менен таризделгенби? Поручаемые Вам задания оформлены соответствующим приказом?		
6.1	Банктын кардары/өнөктөшү/кызматкери сизге белек тартуулаган/берген учурлар болгонбу? Были ли случаи когда клиент/партнер/сотрудник Банка преподносил/дарил Вам подарок?		
6.2	Ооба десениз, белек Банктын кардары/өнөктөшү/кызматкери кандайдыр бир жөнүлдүктөрдү артыкчылыктарды алуу үчүн же ал үчүн жагымдуу чечим кабыл алуу максатында болгон деп ойлойсузбу? Если да, считаете ли Вы что подарок был сделан для получения клиентом/партнером/сотрудником Банка каких-либо льгот/приоритетов, либо принятия благоприятного для него решения?		
7.1	Банктын кардары/өнөктөшү/кызматкери сиздин кесиптешиңизге/жетекчиңизге белек тартуулаган/берген учурлар болгонбу? Были ли случаи когда клиент/партнер/сотрудник Банка преподносил/дарил подарок Вашему коллеге/руководителю?		
7.2	Ооба десениз, белек Банктын кардары/өнөктөшү/кызматкери кандайдыр бир жөнүлдүктөрдү артыкчылыктарды алуу үчүн же ал үчүн жагымдуу чечим кабыл алуу максатында болгон деп ойлойсузбу? Если да, считаете ли Вы что подарок был сделан клиентом/партнером/сотрудником Банка для получения каких либо льгот/приоритетов, либо принятия благоприятного для него решения?		
8.1	Банктын ИЧДде Банкага коррупция фактылары/учурлары жөнүндө билдирүү талабы кагылганбы? Прописано ли в ВНД Банка требование о сообщении о фактах/случаях коррупционного проявления в Банке?		
9.1	Сиз Банкага сизге билгилүү болгон коррупциялык көрүнүштөр фактылар жөнүндө кабарлайсызбы? Сообщите ли Вы об известных Вам фактах/случаях коррупционного проявления в Банке?		
Жынысы / Ваш пол*			
Жаш курагы / Ваш возраст *			
Аты-жөнү / ФИО*			
Банктын бөлүмү / Подразделение Банка*			
Толтуруу датасы / Дата заполнения			
Баалоо 5-балдык шкала менен / Оценка по 5-балльной шкале:			
5 - Ооба / Да			
4 - Ооба, ушундай эле го / Скорее да			
3 - Андай деле эмес / Скорее нет			
2 - Жок / Нет			
1 - Жооп берүү кыйын / Затрудняюсь ответить			
* - иерархиялык максаттардуу болуу саясаты жана ККБнын көрсөтмөлөрүнө ылайык жасалган / указанная информация конфиденциальна и доступна только сотрудникам ДКС			
		Комплаенс контролдоо башкарматасы / Департамент комплаенс контроля	

Тиркеме №2

"Элдик Банк" ААК кызматкеринин коррупцияга каршы "Элдик Банк" ААК саясатынын Милдеттенмеси

Мен "Элдик Банк" ААКнын коррупцияга каршы саясатын кылдат изилдеп чыкканымды ырастайм.

Мен "Элдик Банк" ААКтын коррупцияга каршы саясатынын жоболорун жана талаптарын ак ниеттүүлүк менен сактоого милдеттенем.

Мен "Элдик Банк" ААКнын коррупцияга каршы саясатын жана Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы күрөшүү жаатындагы мыйзамдарын бузган учурда, мен Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана "Элдик Банк" ААКнын ички документтеринде белгиленген тартипте тартиптик, административдик жана башка жоопкерчиликке тартылышы мүмкүн экендиги жөнүндө кабарландым.

Банк кызматкеринин Аты-жөнү

Банк кызматкеринин кызмат орду

Банк кызматкеринин колу

Кол коюлган Датасы (күнү, айы, жылы)